

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ütközet előtt.

sak órák kérdése már a mérkő-
zés. Fölvonulnak az ellensé-
ges csatasorok s jövő szá-
munkban már a győzők, hol-
tak, sebesültek névjegyzéke
egyszerre fog közölni. Aztán
jön az, amiért minden harcot
vívunk a világon, a béke, az ötéves béke. Talán
ez okozta, hogy várakozáson fölül élénk volt me-
gyeszerte a küzdelem. Mindenki tudta s érezte,
hogy most már nem három, hanem öt évre kell
magát kibeszélnie, kiharcolni.

Az ellenzék hirdette is ezt nyíltan s való-
ban egy kis enyhítő körülménynek betudhatni ezt
az ő heveskedése bírálatok. Csakhogy a mi hi-
tünk szerint most már a kritika megfordul. Eddig
az ellenzéké volt a tér, mert csak beszélni kel-
lett; most legyen azé a párté, melynek mindig
cselekvés a jelszava. Eddig ők bíráltak bennün-
ket; most mi bíráljuk, szavazzuk le őket.

Akár az ország fontos teendőinek higgadt
mélátatását, akár a helyi érdekek kisebb esomóit
vegyük szemügyre: mindakét esetben a szabad-
elvű párt nagy táborába vezet bennünket a józan
számítás, a hazafui kötelességérzet egyiránt.

Ott vannak országunk és vármegyénk vezér-
elemei, a földbírtok, a pénzarisztokracia, a tudomá-
ny kitünőségei, ott nagynevű főpapjaink és majd
az egész értelmiség.

Megyénkben is ezen tábor egyesíti magába
a legjobb, legelső közéleti tényezőik színe-javát.
Ott látjuk mindazokat, kikhez zavarunkban ta-
násért, szorultságban segélyért, bajban szíves-
ségért fordulni szoktunk. Ott vannak mindazok,
akiktől a jövőben is sokszor lesz várni vagy
kérni való; akikhez nap nap mellett erős érdeklé-
szálok fűznek és akiknek jóakarataitól ügyes-
bajos sorunkban nagyon sok függ. Mert hiszen
a legtöbb vitás kérdés olyan, hogy azt jobbról
is balról is lehet nézni és szabad így is meg
ugy is felfogni. Ilyenkor aztán de jól csik, ha
van mire hivatkozni, hogy hát most már kvittel-
jünk egy kicsit . . .

Aki okosan, békésen és simán akar boldo-
gulni, ne feledkezze meg magáról most se, az
izgalom perceiben; ne kövesse azokat, akik ma
itt, holnap a másik országvégen szédelegnek. Ha-
nem menjen azok után, akikre a gondviselés őket
mint vezetőkre bízta; akik neki rosszat nem akar-
hatnak, mert hiszen jóformán egy tából élnek
velük, az ő kenyerespajtásaik.

A vezetésre, példáulásra hivatott elem pedig
teljesítse kötelességét. Csak önmagát tiszteli meg,
csak a saját értékét mutatja ki az értelmiség,
midőn tömegesen meghódítja a követőket a jó
ügynek és ha kell, áldozattal is támogatja azokat,
akik egész életüket, szívüket minden dobbanását,
elméjük minden gondolatát a hazáért áldozták.
Ne keressen senki holmi kibúvót, mert midőn
minden közlegényre is szüksége van az ügynek,
akkor a tiszték szabódása vagy se hideg- se
meleg langyoskodása, jóformán az áruhához jár
közül. Aki velünk nincs, az ellenünk van; aki
nem tesz annyit, amennyi telik tőle, az hátráltatja
sikerünk fokát és ennyiben felelős a következe-
ményekért; esetleg egymagára hárítja a balsiker
vagy félsiker gyűlölségét.

Az apró sérelmekért való boszúállásnak nem
most, nem ilyenkor van a helye. Micsoda szív az,
mely a hazán boszulja meg az ő netáni privát
sérelemét?

Minékünk ugyan pártunk számbeli ereje elég
biztosított, elég nyugalmat kölesönöz; tehát nem
is éppen a győzelemért, hanem annak fényéért
emeljük fel utolsó szavunkat.

És ezt nem a hiúság, hanem néptünk orszá-
gos jóhírneve követelteti velünk. Mert midőn az
ország első kortesei éppen Bács-Bodrogh vármeg-
yét tüzték ki meghódítandó területül, azt a vár-
megyét, melyhez egy szál rokonsági vagy más-
féle cérna se fűzi őket: akkor ők — hallgatag

vagy fentszóval — azt a nem éppen hízoló föl-
tevést táplálták felőlünk, hogy ime, ezek azok a
jámbor báránycák, melyek akárkinek odatartják
a gyapjukat lenyírásra, csak ha szépen tudja őket
cirógatni.

Hát mutassuk meg ezeknek az uraknak, hogy
a balekuk nem ebben a vármegyében teremnek;
hogy itten cifra papirosokkal, kártyavető cigány-
asszony mesés hazugságaival, a felvilágosult pol-
gárságot félrevezetni nem lehet!

A szavazatnélküliek, elégedetlenek, a felforga-
tásra mindig hajlandó, vagyon és foglalkozás nélküli
tömeg, és mindaz, aki nem lát tovább az orránál, az
csak hadd legyen ellenzéki. Beszélni, sőt ki-
bálni szabad; hisz amely tyuk sokat kárál, tud-
juk milyen keveset tojik. Ezek lármája, akármi-
lyen féktelenül nyilatkozzék is, ne tévesszen meg
bennünket. Mi szabadelvűek teljesítsük a nehéz,
de hazafias kötelességet most is, mint mindenkor;
menjünk elszántan, öntudatos büszkeséggel veze-
tőnk után. Ők értik és tudják legjobban a haza
ügyét, ők felelősek nekünk a jövő fejleményeiért;
ők nekünk minden lépésünket, minden szívessé-
günket viszonzni fogják alkalom adtán. Őket le-
kötelezni sokkal jobb, mint velük újjat huzni.
Alig van ember, aki nem bánta volna, hogy
felebbvalóival kötözökött. Tehát jó lesz már most
megszívlelni, hogy késő bánat: eb gondolat.

Hagyjuk ezt az ellenzéknek! Mi csak tart-
sunk össze, mint egy test, egy lélek. Ne legyünk
közönbösek! Most még egy sines dologidő, de ha
az volna is, ne sajnáljunk fél vagy egy napot
attól a hazától, mely nekünk mindenünk.

El ne maradjon egy se; mert egy elmaradó
se biztos attól a gyilkos szemrehányástól, hogy
ezek törekvése miatt bukott el, vagy hogy a
győzelem fénye miatt kisebb. A jóra való restség
csak olyan szarvasbűn, mint a lopás.

Bizton reméljük, hogy a jövő számban ugyane
helyen már a diadal hirdetése, a szabadelvű esz-
mék térhódítása fogja a vármegye komolyabb pol-
gárságának megköszönni, az ő egyetértő józansá-
gát és hivatott vezetői iránti bizalmát.

Ha ezen reményünk minél szélesebb mérték-
ben megvalósul, azzal csak a haza jár jól és
benne minden egyes választó polgár.

Azért hát magasra fel a szabadelvűség zász-
laját s menjenek utánna a nép jobbjai!

Választási mozgalmak.

A rigyicai kerületből.

Ha az igaz ragaszkodás, az őszinte tisztelet és
szeretnek oly jeleivel és nyilvánulásaival találkozunk,
mint amelyben a rigyicai kerület országgy. képviselő-
jelöltje, borsódi és katymári Latinovits Ernő részesült a
kerületben körutja és programbeszédjének megtartása
alkalmával: ugy valóban — bár önkénytelenül is — de
felmerül lelkünkben ama kérdés, hogy az ellenzék intőző
egyniségei számot vetettek-e akkor lelkiismeretükkel,
midőn vezértük, gr. Apponyit oly kalandos, határozottan
neveléses természetű vállalatba ugrasztották bele, minő
e kerület egyes községeinek általa történt beutaztatása.

Latinovits Ernő ur pünkösdi vasárnapján Borsód
felől indult körutjára a kerület községeibe program-
beszédjét megtartandó. Bátormonostor és Vaskut
között d. u. 1/2 óra táján várták őt Bátormonostor, e
kis község választói 56 ünnepi díszbe öltözött lovassal
élükön, 37 kocsiával mindmennyi választó polgárral
megrakottan; 2 óra táján érkezett a határra, a várva
várt jelölt kíséretében Latinovits Gyula főszolgabíró és
Borsód község, egy a környék intelligenciájával. Meg-
érkezésénél Rehák Nándor jegyző üdvözölte a jelöltet,
ékes szavakban adván kifejezést a község lakosainak
irányában táplált határtalan tisztelete és bizalma felől.
Bevonulás alatt 1000-re menő néptömeg várt a falu szél-
lén lelkes éljenzéssel kísérve be a jelöltet, mozsarak dur-
rogása közepette a község házához, hol Vlahovics Nándor
plébános által történt emelkedett hangú üdvözlés után
megtartotta folytonosan éljenzések fölbeszakitott pro-
grambeszédét. Bátormonostorról a lovas bandérium s az
összes választók által kísérve Baracsára hajtattott át a
jelölt ur.

Baracsán a Bátormonostorról vezető uton a
határon várt már Baracska község küldöttsége, 24 lo-
vasból álló bandériummal s 33 kocsián mintegy 80 vá-
lasztóval, kiknek ragaszkodó szeretete és bizalmát Múró
Ambrus jegyző, szünni nem akaró éljenek közt tolmá-
csolván, megindult a menet a falu felé.

A faluban csoportokba gyülekezve szakadatlanul él-
jenezte a nép a jelölt urat s elhaladása után sietve ipar-
kodtak a község háza felé, hol a megérkezéskor Balassy
István plébános üdvözlése után a programbeszéd éljenek
és általános helyeslés közt tartott meg.

Az első napi körút ezzel be volt fejezve, mond-
hatni oly mély benyomást hagyván a jelen voltak lelké-
ben maga után, hogy a közbesülős és ragaszkodó öszin-
tőbb s megkapóbb alakban nem is nyilvánulhatott volna.

Csataaljárja pünkösdi másodnapján tartott meg
a bevonulás. Gara felől a határon 20 lovassal, 29 koc-
sin kiküldött választó polgárság várta az érkezőket;
Kuts Ádám községi jegyző üdvözlése után megindult a
menet; már messziről hallatszott a folytonos mozsarzás,
a község házában pedig beláthatatlan tömeg várakozott az
érkezőkre.

Láng Márton esperes-plébános a község házához
érkezés alkalmával kitünő beszédben méltatván jelölt ur
érdemét. Itt a megtartott programbeszéd alatt rövid idő-
közökben — a mozsarak durrogásába vegyülve — újból
és újból felhangzott a szívből jövő lelkes éljenzés, mig
nem annak befejeztével a jelen volt sokaság folytonos
helyeslő tetszésnyilatkozata és éljenzése percekig tartott.

A fogadáshoz kivonult választók a bandériummal
együtt Dautovára kísérték a jelölt urat.

Dautován a csataaljai határszélen sorakozott
egybe a község választó közönsége 20 tagból álló lovas
bandériummal élükön, mintegy 30 kocsiával.

Oda érkezéskor a dautovaiak részéről Rogovits
Ignác üdvözölte a jelölt urat, a választó közönség osz-
tatlan bizalmát és odaadó szeretetét tolmácsolván foly-
tonos éljenzések közepette, melyek csillapultával az átjött
csataaljaiakkal együtt megindult a menet.

Már megindulásunkkor hallatszottak a taracklővések
s folytonos durrogások, éljenzések fölbeszakitott beér-
tünk a község háza elé, hol beláthatatlan néptömeg vár-
kozott már; a község házához érkezéskor Cziráki János
h. plébános üdvözölte a jelölt urat, éljenektől kísért szav-
akkal, biztosítván őt a választók tántoríthatatlan buz-
galma és ragaszkodásáról.

Jelölt ur megköszönvén a szép szavak által tolmá-
csolt lelkes érzelmeket, — megtartotta programbeszéd-
ét, mely a választó közönség határozott s osztatlan tet-
szésével találkozott.

A programbeszéd befejeztével a bevonulás alkalmával
kinn volt banderium s választók által kísérve, egész
Csataaljaiig vonult a menet együttesen, — mig
miud a Csataaljaiak egész a garai határig képezvén ki-
sérte, az e napi körút borsódi visszátéréssel véget ért.

Kedden, május 31-én, pihenő nap volt, azonban az
ellenzékiek nem így gondolkodtak, mert épp ez nap tar-
tották gr. Apponyival élükön Gákova, Rigyica és Sztan-
isics községekbe, gyászbevonulásukat.

A választókerület 14 községéből összegyűlt, mint-
egy 26—30 — fele részben szavazatnélküli polgárok —
Zomborból jövet kísérték gr. Apponyit 8 kocsián Gáko-
vára, vele lévén természetesen az őt ezen expedícióba
beugrasztott egyéniségek is. Gákován nagy szerencséje
akadt a gyászmenetnek, amennyiben épp a templomból
kijövő 2 jökevény lakadalmas népség megkönyörült a si-
almas helyzetben levőkön s az általuk hirtelenben tör-
tént cerniózásra vig hangulatban lévén, meghallgatták
gr. Apponyi beszédét, melynek befejeztével a kormány-
pártot erősen megjelenezvén fakképnél hagyták őket.

Innét átvándorolt a szomorú menet, Leml nevű szavazat-
nélküli rigyicai ember vezetése mellett Rigyicára; itt
Apponyi s kísérete majdazon helyzetbe jutott, hogy la-
kadalmasnép alkalomszerűleg nem lévén, nem volt ki
őket meghallgassa; erre az említett fufurángos vezető 1
és 1/4 óra hosszat fuvatván a Zombor felől magukkal
hozott tárogatókat, ismét akadt mintegy 20—25 jámbor,
a hopszarszára számító asszonyka s a falu szélén libá-
kat őriző ugyanannyi majdani apró választó, kiket a
trombita harsogása oda csalván, élénk eszmecserét foly-
tattak, az Apponyi által megtartott beszéd után a libák-
nak, mely irányba történhetett szétmenése felett.

De itt már a kísérek is egészen leváltak hangolva,
ugyanarra, hogy szó és bucszás nélkül indult tova
Sztanisics felé, a most már 2 kocsiára apadt menet, még
Turszky Bandi érdem nélküli kiérdemült pap kísérelő tár-
sukat is hátra hagyván, valószínűleg azon hiedelem és
utólagos meggyőződéssel, hogy az ily megviselt
egyniség a további utaztatásra alkalmatlan s anélkül is
veszendő ügyüknek kárára lehetne.

Sztanisitson már se kíséret se hallgatóság nem volt.
Nem szándékom politikai fejtegetésbe bocsájtakozni
gr. Apponyi megtartott beszédjeit illetőleg, de annyit
kénytelen vagyok megjegyezni: hogy azok másban nem
kulmináltak mint „Tiszát meg kell buktatni,
hogy én és pártom jöjjön a kormányra,
hogy ő mit tenne akkor az általa említett bajokat orvo-
solandó, arról mélységesen hallgatott, ezt tessék kitalá-
lni annak a ki tudja; én azt hiszem aligha fogja va-
laki kitalálni.

Áttérek most már a szabadelvű párti szeretett kép-
viselőjelölt 3-ik napi körutjára.

Gákován június 1-én d. e. 9 óra táján, a Bor-
sód felől határon 22 lovassal álló banderium s 44 koc-
sin 131 választó polgár várta Latinovits Ernő jelölt
urat s kíséretét; a megérkezéskor Pencz Ádám jegyző

ékes szavakban üdvözölvén. kifejezést adott őszinte örömeinek s a lelkesültségnek, mely a választó polgárok lelkét eltölti a föltét, hogy Latinovits Ernő urat sikerült kormánypartit jelöltül megnyerni, szavait szűnni nem akaró éljenzést követte, melynek csillapultával a jelölt ur megköszönvén a szívélyes fogadtatást, a menet a falu felé indult.

Már a határoni fogadtatásnál egyre hangzott a mozsarzás, míg a faluban, a bevonulás alatt az szakadatlanul tartott.

A község házához érkezvén, ott dacára a nagy munkaidőnek, mintegy 1200 emberből álló néptömeg várakozott a szeretett jelöltre, szakadatlanul éljenzvén őt. Lovag Ribovics András plébános üdvözlő szavai után megtartván a programbeszéd, annak minden egyes passzusa után felhangzott a lelkes éljenzés.

Bunyevácul a programbeszédet patrónusa helyett Batori János borsódi plébános mondotta el ékes s szívhez szóló szavakkal folytonos „zsviú“-zásoktól kísérve.

Az összes kivonult választó polgárok a banderiummal együtt átkisérték **Vaskutra** a jelölt urat, hol is a határon 20 lovasból álló banderium s 40 kocsival, 123 választó várta őt.

Mig meg sem érkeztek, csak ez jelezve lehetett, már is messziről hallatszott a folytonos mozsarzás.

A megérkezésnél a határon szűnni nem akaró éljenek közt lépett jelölt ur a választók közé, kiknek nevében Pacher-Béla jegyző ur által tartalmas beszédben szónoki hévvel üdvözöltvén, kérte őt, hogy a választóknak eme tüntetészerűleg személye körüli csoportosulását vegye az igaz tisztelet, a mesterkéletlen ragaszkodás őszinte jelül; jelölt ur megköszönvén a személyébe helyezett bizalmat, a kivonult lelkes éljenek között megindult a község felé.

Dacára a hétköznapnak, a község házához nagytitás nélkül mondva 1200—1400-ra volt tehető a várakozók száma, kiknek éljenzésétől a jelölt urat üdvözlő Pilger Nándor plébános alig tudott szóhoz jönni. Nevezett plébános ur választékos szavakban üdvözölvén a jelöltet, egyben bevezetést fejtette a kormány üdvös politikáját, elítélvén az ellenzék rosszakaratú elferdítéseit s minden alapot nélkülöző kortesfogásait; szavait dörgő éljenek követték. Utána megtartotta a szeretve tisztelt jelölt ur programbeszédét, mely hogy a választók körében a legnagyobb rokonszenvvel fogadtatt, mi sem bizonyíthatta jobban, mint a szavaira felhangzott általános éljenzés. A hétköznap dacára valóságos ünnepet ílt e napon Vaskut község; a község ház bejárata felől viráguton haladt be a menet, esokor, koszoru, egész halmazával volt, ugyannyira minden a küldiszt illetleg is előkészítve, hogy még a jelölt kocsija gyengéd, figyelmes kezek fonta koszoruval fonatott körül.

A választás székelyére június hó 2-án tartott a bevonulás.

Rigyica és Borsód község határára már d. e. 9 órakor állást foglaltak Rigyica község választó polgárai 53 kocsin 167 választóval, élükön 28 tagból álló lovas banderiummal; 10 óra tájon Borsód felől jött a messzire elébe vágtatott lovasokkal a szeretve tisztelt jelölt, lelkesített éljenzés közt érve a választók sorsfala elé, Neszmírák Mátyás községi jegyző szónokilag kidomborított beszédjével üdvözölte őt. Az ezt követő harsogó éljenzés után, a menet a banderiummal élén a község felé vevé utját.

„Mintha lába kelt volna minden rögnek“ oly nagy volt a sürgős-forgás a községben, apraja-nagyja a töle kitalható módon éljenzve sietett a község házához felé meghallgatni a jelöltet, hol Maison Mihály plébános által fenkölt szellemű beszédrel üdvözöltvén, felkértette a programbeszéd megtartására, az éljenek lecsillapultával felállott jelölt ur a számára készen tartott s virágokkal behintett, koszoruval körülfont állványra. Szívhez szóló előadással adta elő programbeszédét, lebilincselvén minden egyes szavával a hallgatóságot, végeztével pedig oly zajos éljenzést idézvén elő, hogy a beszédet szerbül magyarázni akaró Batori János borsódi plébános alig juthatott a szóhoz.

A beszéd megtartása utáni folytonos éljenzések közepette, dél felé járván az idő, jelölt ur s kísérete Maison Mihály plébános ur vendégszerető házához vonult ebédre, hol mondani sem kell, a szebbnél-szebb felköszöntőkben nem volt hiány. Ebéd után a fogadáshoz kivonult választók a banderiummal együtt újlag gyülekeztek s egész a borsódi határig kísérték kedves jelöltjüket, honnét a személyiségéből merített kellemes emlékektől eltelve, tértek vissza a községbe.

Katymár június hó 3-án d. e. 9 óra tájon tartotta bevonulását nagyrabecült jelöltünk, Latinovits Ernő ur.

Borsód felől a határszéli sorakozott Katymár község választó polgársága 80 kocsin, 228 választóval és 40 tagból álló lovasbanderiummal; minden egyes lovas külön fellobogóva s ünnepiesen feldisztítve.

A megérkezésnél jelölt urat Tormási Gábor katymári plébános szónoki hévvel előadott beszédrel üdvözölte meg-megújuló éljenek közepette, a rendkívül impozáns tüntetés által egész bensőjében meghatott jelölt megköszöntte a szülőhelye részéről jött ezen magasztos tüntetést, kifejezést adván azon érzelmének, hogy lelkében örök időkre eltörülhetlen nyomot hagy maga után ezen nap emléke. Szavait viharos éljenzés követte, melynek csillapultával bevonult a jelölt ur a községbe a banderisták előlovaglása mellett, a kocsi beláthatlan hosszú sorától követeve.

A község minden egyes házából tömörült össze a nép, hogy szeretett képviselőjelöltjét s földesurát üdvözölhesse, őt hallhassa s neki szívből jövő éljent kiált-hasson.

Mindenfelé, merre a menet elvonult, lelkes éljenzések s kendő lobogtatások fejezték ki a közszeretetet és tiszteletet.

A község házához érve itt már a nép ezerekre szaporodott. Schaffer János községi aljegyző üdvözölvén itt a jelölt urat remek beszédrel, kérvén őt, hogy Katymár községét boldog emlékü uri atyjától megszokott nemes jóindulatában s szeretetében tartsa meg.

A kegyeletos emlékektől csaknem a könnyezésig meghatott jelölt ur megtartván ezután programbeszédjét, az tüntetészerű folytonos éljenzéssel fogadtatt, majd Mándies katymári tanító és Evetovits segédlelkész lépett a szöszékre s dalmát nyelven érzelmtől áthatott művészig kidolgozott szónoki beszédet intéztek a választókhöz, melyek mindegyike azok által a legnagyobb meglepéssel s viharos éljenzéssel vétetett. Dél

elmúlt már, midőn a képviselőjelölt ur, ugy kísérete Latinovits Illésné öngyűsége, szeretett képviselőjelöltünk édesanyjának uri kastélyába vonult ebédre, felköszöntőkben természetesen nem volt hiány.

Este 7 óra körül járt már az idő, midőn a jelenvoltak hazafelé indultak, magával vivén kiki a fogadtatásnál eltöltött órák oly kellemes emlékeit, mely minden jelenvolt keblét hosszú időre lebilincselte.

Szántova felől vezető országuton vártak június 4-én d. e. 9 óra körül **Bereg** község választó polgárai 28 kocsin, 76 választóval, élükön 20 tagból álló lovasbanderium.

A határai érkezésnél Grosser Lajos jegyző üdvözölvén jelölt urat, folytonos éljenzésektől kísérve vonult be a község házához, hol 600—800 ember volt már ekkor összegyűlvén, mozsarak durrogása, fehér ruhába öltöztetett s folyton virágot szóró leányok sorsfala közt érven oda, itt Vidákovits István plébános szellemes beszéddel üdvözölvén őt, kérte programbeszédjének megtartására.

Virágok és koszorúkkal bevont emelvényre lépven jelölt ur, programbeszédje a legjobb hatást idézte elő; majd Batori János borsódi plébános tolmácsolta sokaucul a programbeszédet, hogy a legszívesebben vették a kijelentett elveket a folytonos éljenzés bizonyította leginkább.

A beregi választók, ugy a lovas banderium ezután **Szántovára** kísérték a jelölt urat, hol már a határon várakozott 29 kocsi 88 választóval s 22 tagból álló lovas banderium.

Megérkezéskor meg-megújuló éljenzések közepette üdvözöltetett tisztelt jelöltünk a község érdemdús jegyzője Paul József ur által, szavait lelkes éljenzés és „zsviú“-zás kísérte.

A határról a beregiekkel együtt bevonultunk a községbe, hol akkor már rendbe sorakozva várt a község háza előtt Holeskay János plébános vezetése alatt mintegy 700—800 emberből álló sokaság, folytonos éljenzéssel az érkezéket. Holeskay János plébános üdvözlő szavai után mondta el jelöltünk szűnni nem akaró éljenektől kísért tartalmas programbeszédét; sokaucul Batori János tolmácsolván azt; valamint a programbeszéd megtartása előtt díszes csokor, ugy koszoru nyújtottát át a szeretet jelül Latinovits Ernő urnak.

A történet látogatások után Paul József jegyző ur vendégelátó házához sereglett össze a kíséret a jelölt urral; ebéd alatt számos felköszöntő szípköszöntő szellemes röpké szavakban tova, mígmen 5 óra tájon az idő előhaladására folytán bucsuzni kellett a kedves családtól.

Elérkeztünk végre a körut utolsó napjára, június 6-ára. (Ennek leírását egyik mult számunkban hoztuk.)

Tisza-Földvár. Folyó hó 6-ik napjának d. u. 3 órára volt kitűzve az eddig volt országgyűlési képviselőnk s jelenlegi képviselőjelöltünk, nagyságos Popovics Vazul ur fogadtatása.

Ezen fogadás fénye és bensősége megfelelő képviselőkhöz való igaz, mely ragaszkodásunknak.

D. u. 1 órakor a község ház udvarában már megkezdődött a gyülekezés, mely csakhamar mindinkább nagyobb mérvet öltött; ezen sürgős-forgás valóban egy ily ünneplésre való előkészületi mozgalomnak eredeti, meghatározó képet adta. Félhárom órakor indultunk községünk határa felé.

A menetet csinos lovasbanderium nyitotta meg, melyet egy impozans, zászlókkal díszített s választó polgárokkal telt kocisor követett. A határdombhoz érve, a melyen egy sor mozsarügyü várt hivatászerű alkalmi szolgálatra, rövid várakozás után kísérei által környezve megjelent óhajta vart képviselőjelöltünk. A határon Lakatos Béla községi jegyzőnk magyar nyelven, Létics Milos községi g. k. tanító pedig szerb nyelven talpraesett üdvözlő beszédet tartottak s miután ezeket a mélytisztelettel képviselőjelölt ur szívélyesen viszonzotta, zajos, véget érni nem akaró éljenzés és „zsviú“-kört a díszes menet Tisza-Földvárra vonult. A község ház udvarán főtisztelendő Bogár Mihály r. k. plébános ur, mint — ugyszólván — házigazda, ismert szónoki tehetséggel kimerítő üdvözlőt mondott, melyre a derék képviselőjelölt ur általános éljenzés között beszámoló és programbeszédét mondotta el.

Ezután az egybegyűlt díszes közönség a Matos Sándor-féle vendéglo kerti helyiségbe vonult, hol kölcsönös üdvözlések cseréltek; többek közt főtisztelendő Bogár Mihály plébános és Létics Milos tanító urak a közszeretet és közbizalomban ezen kerületben negyedszer fellépő képviselő urra ismételve köszöntöttek, ki azt ismert jóváhíjás modorával viszonzotta. Dörner Márton ur pedig hathatós szavakban fejezte ki örömet afőlött, hogy Tisza-Földvár község polgárai meggyőződésük tekintetében tántoríthatatlan egy akaraton vannak. A napi ünneplés beléven fejezve, érdemdús vendégünk kíséretével együtt a csatornai hidnál egybegyűlt közönség élénk éljenzése és „zsviú“-kiáltása, s a mozsarak durranásai közt elbucsuva, Ó-Becse felé indult. Nem hagyhatom végre megemlítés nélkül azon körülményt, miszerint meglepéssel s örömmel lehetett ez alkalommal is tapasztalni és látni, hogy szerbajku polgártársaink Sztratinovits György községi adójegyzőnk vezetése alatt igen jelentékeny számban csatlakoztak a magyarokhoz s így bátran mondhatjuk, hogy községünk összes polgársága egy szívvel s lélekkel óhajta, miszerint hön szeretett hazánk s ezen kerület felvirágzására nagyságos Popovics Vazul urat, mint követőnkét a jó Isten sokáig tartsa!

W. B.

Bajsa, 1887. június hó 6.

Tekintetes szerkesztő ur!

Községünknek tegnap, vagyis f. hó 5-én örömmel nepe volt; mert nagyságos Széchenyi Jenő kedvelt orsz. képviselőnk ekkor tartotta beszámolóját három évi képviselői működéséről.

Délután 1/4 órakor már a község főterén csak tolongva lehetett járni; s egymásután érkeztek a gyülekezési helyre a kocsi és lovasok, türelmetlenül várva a kitűzött indulási időt, hogy szeretett képviselőjüket lelkes éljenekkel fogadhassák.

No de végre megkondult a várva várt 1/2 óra, a mely t. i. az indulásra ki volt tűzve s ekkor látni kellett a díszes banderiumot és a hosszú kocisor, telve választó polgárokkal, hogy mily lelkesedéssel indult valamennyi, éljenzve szeretett képviselőnk. S szép rendben kimentünk egész a község határára.

Pont 1/4 órakor érkezett öngyűsége, több szomszéd községbeli választókkal telt kocsi kísérvé.

Mi gyalog sorsfalat képezve fogadtuk öngyűságát; az elfogadásnál Szilvassy János községi jegyzőnk szép beszéddel üdvözölte az érkezettet, melyre öngyűsége igazán szívhez szólólag válaszolt. A beszéd befejezését oly orkászzerű éljenzés követte, hogy azt messzire tisztán lehetett hallani.

Bajsa községéhez érve, még magunk is meg voltunk lepelve, midőn a község bejáratánál egy csapat választó polgár várakozott reánk, élükön a jól szervezett helybeli trombitás zenekarral. Megzendült a zene és harsogó zeneszó mellett tartottuk a bevonulást egész a község házáig. Itt a község összes elöljárósága fogadta képviselőnk; a megtörtént kölcsönös bemutatás után megindultunk, kísérve öngyűságát községünk mindhárom lelkésze és az összes intelligencia.

A község ház előtti nagy tereget 1000—1500 főből álló közönség lepte el; ezek előtt tartotta képviselőnk beszámoló beszédjét.

A nagy teregen levő emelkedett helyre megérkezve, Keszler Mátyás róm. kath. plébános ur üdvözölte szép beszéddel öngyűságát, egyszersmind a bajsai szabadelvű párt választó polgárai nevében és azok megbízásából felkérte a jelöltség újbóli elfogadására.

Olyan beszámoló és programbeszédet, mint a milyent öngyűsége tartott, hallani ritkán lehet. Az a nagyszerű figyelem, mellyel minden egyes polgár a gyönyörű beszédet hallgatta, méltán becsületére vált volna a legfelgyelmeltebb iskola hallgatóságának is; csak a fel-felújuló éljenzés mutatta a hatást, melyet a nagyszabású beszéd keltett.

Nyolc nap előtt és ma! Bizony nagy különbség. Nyolc nap előtt ugyanezen helyen, ugyanezen uton jöve érkezett meg Vujevich Zakár ur, a függetlenségi párt jelöltje is. Fogadtatása a község bejáratánál levő hidon belül történt; mig Széchenyi Jenő künn a határszálen fogadtuk.

A fogadtatási helyen szeretett képviselőnkre mi választók várakoztunk és fogadtuk; mig Vujevich ur fogadtatására senki sem várakozott. Hanem igen is Vujevich Zakár ur, a mint a fentemlített hidon keresztül jöve, még mindig nem jött senki és semmi, körül nézve végre meglátta, hogy a községben benn egy kis pálinkás bolt előtt néhány pálinkázó ember, 3 lovas és 3 kocsi ácsorog; gondolta tehát, ha már a hegy nem akar neki menni Mahomednek, majd neki meg Vujevich Mahomed a hegynek. Vujevich ur tehát megállította fogatját és leszállott kocsijáról — és — — — — — és itt egyszere észre vette a kis csapat is a hintót. Uteu neki gyalog, szaladásnak vették a dolgot a köv et elébe, mert Vujevich ur plaktájai ma már kivannak ragatva nem „követjelöltünk“, hanem „orsz. gy. követünk“, (gondolom, hogy korán van még ez a cím felvéve). Egy jól felpálinkázott ember gagyogott valami érthetlent és ezzel bevonultak a község házához. Egyebütt fogadtatásról szó sem volt. Községünk jegyzője, mint afféle udvarias magyar ember, hát biz eleibe ment a község háza kapujáig, egy magyaros „Adj! Isten jónapot“ mondani. Ezután a nagy teregen ugyanazon emelkedett helyen mondott programbeszédét 8 nap előtt, melyen tegnap Széchenyi Jenő.

A jelölt egész programbeszédje csak egy szípköszöntő a „sok adó, államadosság, 48-as szabadságharc-bani részvételem, (pedig hát 50-ben már Schmerlig hitvatnokká lett) „önálló hadsereg“ és még ki tudja mitől nem. De azért meghallgattuk ezt is higgadtan, minden indulatosság nélkül. Nem tartottuk szükségessé, hogy tüntessünk ellene; minek? hiszen az összes jelenlevő 100—150 főből álló hallgatóság ugy is a szónok szemébe mosolygott. Értelmes közönségünkön nem fognak azok az igazságot semmit, hogy ha ő megválasztatnék, ugy az adó és államadosság megszűnnék.

Amint a programbeszéd befejeztetett, azonnal kocsira ültek Vujevich urék és 4 kocsi, 3 lovas és 3 választó s 8—10 nem választóktól kísérve Ó-Morovica felé megindultak.

Bizony bizony kár volt oly nagyon hangoztatni annak a szellemes tudósítónak, aki Vujevich urral ide-érkezett, hogy Bajsán 15 kocsi és egy nagy lovasbanderium fogadta volna Vujevich urat. Ez igen tisztelt tudósító ur egy kis infamis hazugság. Mert hát Új-Szivaeról sem jött ide egyetlen lovas sem, kocsi pedig nem 25, hanem csak 4 érkezett. Egy szunyogot hazudni ilyen kortesvilágba talán — az ellenzék — privilégált hódításának megbojcsoltjának, de egy szuszra 16 lovat és 21 kocsit hazudni, — engedjen meg tudósító barátom, — de ez már egy kicsinyt nagyon is sok lenne.

Az ó-morovici 200 kocsi és 60 lovas is csak 31 lovas és 67 kocsi volt. Ez tisztelt tudósító ur tessék elhinni oly tekintélyes szám, hogy kár volt a szegény Ó-Moroviciakat hazugsága tárgyául felvenni és megsérteni.

Egyszóval, mondok, hogy a két fogadtatás, a két beszéd és az ezt követő lelkesedés között olyan különbség volt, hogy azt leírni alig lehetne.

Széchenyi Jenő ur beszámoló és programbeszédjét oly órák éljenzés között végezte, hogy azt csak a mozsarak dörgése bírta tul kiáltani. Ezután öngyűsége engedve a szívélyes meghívásnak több látogatást tett; mialatt a zene, tánc, mozsár dörgés és éljenzésnek se vége, se hossza nem volt. 7 óra felé azonban öngyűsége bucsut vett községünk választóitól s a kocsi és lovasbanderium kíséretében visszautazott Ó-Morovicára.

Sz—gy.

Ó-Becse, 1887. június 10.

(A döntő esata előestéjén.)

Már csak pár napi időköz választ el a döntő esata napjától. Megtörténik az egy — mondjunk két nap alatt s akkor a régi esend vonul a kedélyekbe; megjön a komoly gondolkodás ideje, a mikor mindenki számot ad maga magának sáfarkodásáról. Adja Isten, hogy ennek eredménye ne a késő bánat legyen. Még van idő meg-hányini-vetni a dolgot s komoly, higgadt megfontolás, elfoglaltságtól való mentesség és igaz hazaszeretet által önmagunk s polgártársaink java, a közjó még mindig elérhető, ha nem hallgatunk az olyan profétákra, kik eget-földet, olyanokat ígérve, mit ki nem vihettek, a választó polgárokat meggyőződésük ellenére való szavazásra bírni törekcsenek s netán megválasztatván, ismét csak a kormány intézkedéseit tüntetik föl akadályul ígéretek be nem válthatásában. Ne hallgassunk az ilyen pusztán hangzatos szavakból álló ígéretekre, hanem tekintünk szét a nagy világba s tapasztalni fogjuk, hogy a mi állapotaink hála Istennek a többiekhez képest megnyugtatóknak mondhatók.

Földmívelő néptünkhöz szólók először. Ugy tudom,

Melléklet a „Bácska“ 47-ik számához.

hogy mikor a járásosztás kérdése merült fel legelőször, azután is folyvást, szegényebb polgártársaink ebben tökéletes elszegényedésük biztos kezdetét látták, nagyon természetesen kifolyása pedig e meggyőződésnek az, hogy ha már osztani kell, vesszünk fejszének a nyele legyen meg, vagyis, ha már jószágot a szegény ember czentul csak a legnagyobb megerőtétellel, vagy talán éppen nem tarthat, legalább a községi, közösen viselendő teher minél csekélyebb legyen, vagyis a község mint erkölcsi testület részére hagyassék meg a járásból annyi, a mennyiből a közös kiadások fedeztessenek. Azt hiszem, minden egyes polgártársunk jól tudja, hogy ezen elvnek legnagyobb ellenese a függetlenség pártjának magát nálunk feltöltő vezére Terék Károly gazda, aki ismert szűk-keblűségéhez következtében fenti célra a községnek meghagyni mit sem akar. Ha tehát ilyen ember, akiről senki sohasem hallotta, hogy bárkivel is jót tett volna, hogy valami jótékony célra vagy a közös elmozdítása tekintetéből bármit is adakozott volna, végzetlenül önzésből önmaga iránti szeretetből egymaga ellenzi azt, amit a többi osztani vágyó, hogy polgártársaink terhén könnyítve legyen, megadni hajlandó; ha ilyen ember veszi kezébe a zászlót, azt hiszem mindenki, akiben nemese-tesen úgy gondolkoznak, hogy vezérül ily érzelmeket tápláló embert el nem fogadhat a népek az az osztálya, akit ő egész nyíltan, minden titkolózás nélkül tönkretenni akar s aki, hallomás szerint, kijelentette volna, hogy annak, aki nem az ő rideg szívéből fakadó elveket vallja, annak részt, vagy bármi nyári munkát nem ad.

Egyik másik gazda társa, kik a fővezérhez hasonlóan csakis szereplni vágyás miatt bontották ki a zászlókat, hasonló rideg szívvel bírnak. Egyiket sem a meggyőződés, hanem a szereplni vágyáson kívül magánérdekeik ki nem elégtételle, e szerint dacára, hogy semmi bajuk sincs, mégis elégedetlenek, indította őket a régi zászlótól való elpártolásra és új zászló bontására. Van még tehát idő csak egy kis komoly megfontolás és népünk bizonyosan megbánja azt is, hogy eddig e zászlók hívének mutatta magát. A sok zászló, a multkor bevonulás alkalmával látott sok kocsis, ne kápráztassa el őket. Hiszen a zászló nem érez, a kocsis szinte nem, az ezek elé fogott lovak pedig nem gondolkoznak, így tehát sem ezek, sem a kocsik nagy részén elhelyezkedve volt embertársak nem választók. Gondolják meg, hogy ezen vezérnek az Isten jegy szívet adván, ez soha fel sem is meglehet, legfeljebb csak akkor, ha saját érdekében elmozdítatik, mit törődnek ők akkor a szegény néppel, akinek állítólagos baján, állítólag segíteni akarnak! pedig de hogy ez a céljuk! Jól állnak, s még jobban akarnak állni. Micsoda öneik a szép vagyomból az adót megfizetni, semmi és mégis jót állók, hogy adófizetés tekintetében a legutolsó napszámot is pontosabb, mint ők. Azért hagyjuk el az olyan zászlót, melyet ilyen önző emberek lobogtatnak.

Mit szóljak az iparos osztálynak? szép dolog az a politizálás és kötelessége is minden honpolgárnak az ország dolgait megvágnivalni, de nem a szó szoros értelmében véve politizálni, vagy ha már politizálni szándékozik, okosabb elemekre hallgatva, ezektől tanulva egymással ezmezeréket váltani. De hogy egy mégis csak többet tanult, világlatott iparos, rendes ipartestület tagja, foglalkozása folytán mindenféle rangu, rendű emberrel összekötöttek; ki büszkén tekinthet Munkácsira, Csepregyre, Fűredire, az amerikai egyesült államok elnökére, kik szinte iparosok voltak, magosabb műveltségű iparos Terék Károly és társait vállálja el vezérének; hogy az magyarázza meg minden zsebében található törvénykönyvekből, mi a jó, mi a szép, mi az okos, mi a politika: az már csakugyan olyan volna, mintha Bismarck Tóni doktor tanítaná meg arra, miképpen kelljen Franciaországot mindenkorra ártalmatlanná tenni, vagy pedig ő tanítaná a tanoncot arra, miképpen szabjon és varjon jobb és szebb cipőt, mint maga a mester!

Iparos osztályunknak igen nagy baja az, hogy nagyon sok az iparos, miről azonban sem a kormány, sem más valaki nem tehet. E szerint már most, ha a mesterség nem jól megy, ne okozzanak senkit sem. Aki mint önálló iparos meg nem élhet, válláljon munkát olyantól, aki azt neki adhat, mert a tisztességes munka sohasem szegény; ne takaródjunk tovább, csak addig, míg a paplan ér; ne költünk többet a jövendőre, de meg a jó Istenre is szükséges néha gondolni és őt, mint aki a legtöbbet adhat, megkérni, s különösen ne meddő politizálásban töltse el a drága időt, mert ezalatt a munka szünetel, a kundsajt nem kapja meg rendes időre a megrendelt munkát, a miért is az iparost ott hagyja és máshoz megy, a jövendelelem mindig csökken, míg nem a máhelyre, segédre, tanoncra szükség van, a mesterség nem megy, az elégedetlenség a szívébe lopódzik, munkától a kedv elmegy és megszűnik a cimezetes iparos, kinek munkája nincs s ilyenkor az elégedetlen paraszt gazda kibontván a zászlót, a kormányt szidalmazók táborába szegődik az iparos is, akinek a kormány ugyan mit sem vétett. Józsan élet, szorgalom, vallásos érzület mellett, kell hogy az iparos boldoguljon s ha ez megtörténik, hálat ad az Istennek, hogy van kormány, mely róla is mint az egész országról gondoskodik s a megélhetési módokhoz utat nyit. Hogy adót fizetni kell, az nagyon természetes. Hisz a mester sem tanítja ingyen tanoncát, a segéd sem ingyen dolgozik. Azért hát iparos polgártársaink, komoly megfontolás, igaz hazaszeretet! Ezt ajánlom nektek, valamint a földműves polgártársaink is s a döntő esata napján egyhangulag kiáltssuk: éljen Popovics Vazul követünk, mivel mi 9 éven keresztül meg voltunk elégedve. A következő 5 éven át is ő képviselje járásunkat a törvényhozásnál.

A Terék Károly által kibontott lobogó körül a társadalomnak a fenti két osztályán kívül más nem sorakozván, befejezem soraimat, mondván: Eljen Popovics Vazul.

Pulszky Ágost körutja a verbászi kerületben.

E hó 11-én Pulszky Ágost Verbászról kocsin Feketehegyre érkezett, itt a község határán 34 kocsiból álló díszes bandérium fogadta. A községbe érve, Bakay Károly üdvözölte. Azon példátlan eljárás — ugymond — melyet e helyen jellemezni nem akarok, mely nagyságod ellenében elkövetett: máris megteremte érdemlett gyümölcsét. Mert míg nagyságod ellenfelei érezvén ügyük tisztátalanságát, elcsüggedve s demoralizálva vannak,

addig mi, kik hívek valánk az adott szó szentségéhez, annál nagyobb reménnyel tekintünk az ügy győzelmére. (Igaz! Eljen!) Szónok hiszi, hogy az amazok által eljuttatott zászlót diadallal fogják felemelni és mint egy polgár fognak Pulszky mellé sorakozni. Ezen hitben — végzi szavait szónok — a győzelem édes reményében üdvözölöm polgártársaim nevében nagyságodat, felkérve programbeszédre megtartására. Isten hozta, Isten éltesse nagyságodat!

Erre Pulszky Ágost szünni nem akaró éljenzések közt lépett az emelvényre, hogy programbeszédét előadja. Elsőben is kijelenti, hogy hangja miatt nehezen esik felelnie, a gondok és az erő, mellyel nézeteit minden fordulatot árán érvényre akarja juttatni, egy kissé megviselték. De különben nem a hang éreces volta, hanem azon eszme dönt, melyet a hang visszaadni iparkodik és mit fejez ki. Láttá Feketehegyi derék polgárait, hogy mily lelkesen ünnepeltek tavaly a község alapításának 100-ados évfordulóját; ezzel a multnak adóztak; de most szavatauk árán, jelen tüntetésükkel, a jövő megalapítására gondolnak, és ebben ő velük kitartóan fog együtt részt venni. Ezért kéri bizalmukat. Ő kötelességéről soha sem fog megfeledkezni, a köztgyekek és a baza javát fogja szem előtt tartani. (Éljenzések.) A törvényhozásban is mindig ezt fogja védelmezni. Magyarország meg volt sokszor gátolva fejlődésében, de midőn a gát megszűnt, teljes erővel ismét a haladás terére lépett, nem csüggedt és nem hanyatlott el, — önértékesen törekedett célja felé, s most is így fog cselekedni. Ő kívánni fogja és akarni, hogy a polgárok egyenlők, törvény és minden előtt, hogy a polgárok szellemi és anyagi fejlődésükben gátolva semmiben se ne legyenek. Külügyi politikákról szólva, feleliti, hogy Oroszország Bulgáriában támadólag lépett fel, ki akarván hívní monarchiánk beavatkozását; de monarchiánk — helyesen — nem avatkozott be, várván a dolgok mikénti fejlődését. És most háború nélkül is megtörtént, hogy a bolgár nép megmutatta, hogy magányosan is megtudta magát védeni. Ausztriáról szólva, kijelenti, hogy azokat, kik az 1867-iki kiegyezés ellen támadólag lépnek fel, ha megkérdendők milyen közjogot ajánlanak, azok okosan csak azt felelhetnek, hogy megint ilyent. Azok, kik azelőtt a kiegyezést megátáradták, most támogatják. Ausztriával, melyhez legközelebb állunk és mellyel természetileg össze vagyunk kapcsolva, barátságosan kell élnünk, mások ellenében — kik nem akarnak velünk barátságban élni — közös erőnket érvényesíthessük. Ő a törvényhozásban szabadulni és a választók érdekében minden tőle telhetőt meg fog tenni. (Éljenzések. Eljen Pulszky.) Végül kijelenti, hogy ez nem részletes programja, azt csak a verbászi konferencián fog adni. Ő nem akarja magát feladni képviselőnek, az — tudja — sok teherrel és kellemetlenséggel jár, de még nézetei a polgárok nézeteivel találkoznak, addig örömmel tesz terhes kötelességének eleget. Ha ellenben nézetei a polgárok nézeteivel nem fognak találkozni, úgy ő menni fog és nyugalmába vonul. Nem igér semmit, hanem tenni fog. (Éljenzések.) Ezután szavait németül is tolmácsolta s szünni nem akaró éljenzések közt hagyta el a szószerkeket.

Innen díszes kocsióra által követve Szeghegyre ment. Szeghegyen a község határánál Weinrich Dániel jegyző szép rövid beszéddel üdvözölte. Innen Pulszky Ágost a község házára ment, hol több mint 500 polgár várta és itt Jausz földbirtokos tartott német nyelven nagyhatású beszédet; utána Pulszky Ágost tartott rekedt-sége miatt itt is csak rövid programbeszédet német nyelven, szünni nem akaró éljenzések közt. Itt is kiemeli, hogy csak addig marad, míg a választók bizalmával találkozhat. Végül köszönetet mond a választóknak ily nagy és szép számban való megjelenéséért. (Éljenzések. Eljen Pulszky.) Beszédre végeztenél ismét Jausz szólott, kiemelve Pulszky érdemeit, és élesen bírálva az ellenzék csunya magatartását, különösen azok névelges jelöltje ellen kelte ki. Szavait meg-megújuló éljenzések követték. Innen rövidke ebédre a nagykozmába mentek. Ennek végeztével nagy számu kocsis által kísérvé szeretett képviselőjölöttünk Kis-Hegyesre ment.

A határon községünk nagyszámu választói nevében a helybeli községi jegyző Cziráky József rövid, de igen szép magyar beszéddel üdvözölte.

A község háza udvarán képviselőjölöttünk a néphez szép programbeszédet mondott, miközben a választó közönség minduntalan „Eljen“ -nel üdvözölte. Ezután a lakosság részéről egy helybeli választó polgár által lett üdvözölve, ki beszédében biztosította ő nagyságát, hogy oda fognak hatni minden irányban, miszerint ne csak mint képviselő-jelöltünk, hanem mint e kerület országgyűlési képviselőjét üdvözölhessük.

A felhangzott éljenek elesenedése után ő nagysága a község elöljáróit, ismerőseit s a község választó polgárait üdvözölve, kocsira szállt s Topolyára elindult. Bárton mondhatjuk, hogy képviselő-jelöltünk a községi választók körében lelkesült ovációkban részesült.

Eljének a kishegyesi „Pulszky-párt“ választó polgárok! Ezek után, minden szépítgetés és nagyítás nélkül kimondhatom, hogy Pulszky győzelmé biztos.

Csantavérről írják: Hogy f. hó 9-én este 240 terítéki pártvaesora volt az ó-kaniszi kerület szabadalvú képviselőjölöltje, Podmaniczky Frigyes tiszteletere. A lakoma folyamán főtisztelőndő Pánics Jakab a jelöltet, Szokola Gyula aljegyző s a kormányzatot éltették. Szóltak még: Hajdufy Károly, dr. Békeffy Károly, Basch Hermann stb. A függetlenségi párt jelöltje az ó-kaniszi kerületben Tompa Antal fővárosi ügyvéd, minden kilátás nélkül.

Az új-verbászi kerületben Rác György, a Pulszky-párt eddigi vezére, f. hó 9-én maga lépett föl, mérsékelt ellenzéki programmal. Pulszky Ágost f. hó 10-én érkezett Új-Verbászra, hol nagy lelkesedéssel fogadták őt; megválasztása biztosra vehető.

Szabadkán f. hó 9-én Ivánka Imre ellen Törley Antal földbirtokost kiállítottak ki képviselő jelöltül. Törley a kijelölést mérsékelt ellenzéki program alapján elfogadta és vasárnap tartotta programbeszédét.

Bajmokról írják: Bajmokon f. hó 9-én tartotta beszámoló és egyúttal programbeszédjét Széchényi Jenő a kernyajai kerület eddigi képviselője s újlag jelöltje. Délután 4 órakor érkezett meg Milticsöl 10—15 kocsin elhelyezett kísérvőinek társaságában. Bajmokról 60

kocsin 3—3 választója s 36 lovas ment eléje két zenekarral. A menet oly hosszú volt, hogy visszajövet az eleje bent volt már a községben, mikor az utolsó kocsik elindultak. Odakint Budanovits Árpád helyettes jegyző fogadta Széchényit, ki meghatottan köszönte meg a fényes fogadtatást. A község háza előtti térségen ember hátán ember várta a beszédet. Budanovichné gyönyörű koszorút nyújtott át a jelöltnek, kit a beszéd elmondása után felhívta öltözőt kisleányok leptek meg ügyes kis díkecióval. A programbeszéd megtartására Matkovich Bertalan plébános kérte meg Széchényit, aki is fellépvén az emelvényre, gyakori helyesléssel, éljenzéssel kísért, emelkedett szellemű szónoklatot mondott, az ország közönségét érdeklő többrendbeli ügyről részletezve emlékeztetve meg. A szeretett jelölt tiszteletére este nyolcvak terítéki bankett volt a nagyvendéglőben, ahol szebb-nél-szebb felköszöntőket hallottunk a megye főispánjára, a jelöltre, a bajmoki és a militicsi közönségre, a járási főszolgabíróra, (akinek nagy népszerűsége van Bajmokon) a közs. plébánosra s többekre. Széchényit megtele szemmel láthatólag a nagy lelkesültség, mi bajmokiakra azonban mindazt előre tudtuk s mikor én a minap megjövendöltem, hogy Bajmok szóra érdemes pártközdelemnek színhelye nem lesz, nem kontárkodtam bele a proféták mesterségébe — facta loquuntur. Bajmokon csak egy párt van: a szabadalvú párt; csak egy jelölt van: Széchényi Jenő.

Zentáról írják: Városunkban is megkezdődtek a választási mozgalmak. Két párt áll szemközt: Szabó László függetlenpárti és Boros Imre szabadalvúpárti jelöltek. A zentai kerület eddigi biztosságát Boros Imre zentai szülött, keceli plébános s 48-iki honvéddal nagy felléptetése teljesen kétségessé tette, sőt ma úgy áll a dolog, hogy Boros Imre pártja erősebb s pedig azért, hogy a zentai szerb választók mintegy kétszáz Szabó zászlóját ott hagyták s e hó 5-én tartott gyűléstükön elhatározták, hogy Szabó mellett semmi esetre nem lesznek.

O-Kaniszsán a függetlenségi negyvennyolcas párt Tompa Antal fővárosi ügyvédet a mult választásnál jelöltjé léptette fel.

Távirat. Petrovszellő, vasárnap d. u. 6 óra 10 p. Ma jelent meg községünkben szeretett szabadalvúpárti jelöltünk Poppovits Vazul. Fogadtatása valóban impozans volt. Több, mint 100 fogattal és bandériummal mentek ki elébe a választók, kiknek érzelmét Varga István magyarul, Poppovits Jenő szerbül tolmácsolta. Ez utóbbi gyönyörű szép koszorút nyújtott át a jelöltnek. A községben Moray Imre magyarul, Poppovits Pánta szerbül üdvözölte. A fogadtatást az ellenzék egypár éretlen gyerkőce, akiknek nem választási jog, hanem deres kellene, megzavarni akarta, de nem sikerült. A kormány párt győzelmé nagyon valószínű.

Vasárnap délután a szabadalvú párt néhány lelkes tagja igen szép ovációt rögtönzött. Dacára annak, hogy ezen párt a magyar-szerb testvériség megvalósítását már is sikerrel foganatosította, mégis hogy a jó kovász több felé kelesszen, egyik csapat a szerb népzéveket követve a Bilit, (Obzir, Sáponya környékét) járta be, s mint mondják: lelkesíteni mentünk, de inkább mi lelkesedtünk, semhogy lett volna kit lelkesíteni. A szerbség örül, hogy végre megtalálta az egyeztetés aranyhidját, s reménye van megszabadulni a régi sűrűlódásoktól, bajoktól. Annál inkább teheti ezt, mert azon kisebb, de tiszteletreméltó csoport, mely meg nem tudja magát a többség tapintatos fúziójába beletálatni, egy értekezleten — igen okosan — semlegességet fogadott és így a nép minden akadály nélkül követheti a bekességére régen megérett közhangulatot.

A másik csoport dr. Vadas főorvosnak pártatlanul vendégszerető szállásán a Paracetitsok, Mataritsok, Czigityek, Pekánovitsok és bukóciák választóiból alakult és 19 banderialista, 19 fogat, 73 zászlós zászlókkal érkezett festői sorozatában vitte az ünnepelt jelöltet, Koczkar Zsigmondot, az őt látni és hallani kívánó népek hozannai közé. Érdekes és magas politikai beszédek, az ellenzék rémuralmi merényleteiről szóló panaszok, az iparosoknak ellenzéki pletykák által már is károsított jó hírneve az a föld népe óhajainak kitapogatása képezte a szép társaságnak beszédanyagát. Megható volt látni, mint egyesültek a szabadalvú párt nagy eszméinek egyetemes támogatásában a város mindenféle rendű és rangu társadalmi osztályai a velük született korlátok különbsége nélkül.

Meghívás. A szelenese kerületi választók, a f. évi június hó 17-én megtartandó követválasztásra — törvényes szavazati joguk gyakorlása végett — reggeli 7 és 1/2 órára a „Fehér galamb“-hoz címzett vendéglő helyiségében, tömeges felvonulás céljából, megjelenni kéretnek. Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 15-én. Mihelics Péter.

Meghívás. A felsővárosi választók, a folyó évi június hó 17-én megtartandó követválasztásra — törvényes szavazati joguk gyakorlása végett — reggeli pont fél 8 órára a Csibráki-féle (Kirchknopf, bezdáni ut) vendéglő helyiségében, tömeges felvonulás céljából, megjelenni kéretnek. Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 15-én. Schaffner József.

Meghívás képviselőjölöltjei. A képviselőválasztások közzömben nem lesz talán érdektelen, ha megének jelöltjeinek jegyzékét pártállásuk kitüntetése mellett közöljük. Ellenjelölt nélkül állanak: Baján Látinovich Gábor szabadalvú párti, az almási kerületben Olay Lajos függetlenségi, a tovarisoibaiban Gromon Dezső szab. párti, a hódászvárosban dr. Vojnich István szab. párti. — Szabadka: I. ker. Ivánka Imre komm. párti, Törley Antal mérs. ell. — II. ker. dr. Horváth Mór és dr. Mukits Károly szab. pártiak. Zombor: Koczkar Zsigmond szab. párti, Mártonfi Károly mérs. ell. Ujvidék: Móricz Pál szab. párti, Mocsary Lajos pártokivüli. Zenta: Szabó László füg. és Boros Imre szab. párti. Rigyciai kerület: Latinovich Ernő szab. és Hevessy Benedek mérs. ell. Apatini kerület: Fernbach Antal szab. és Bittó István mérs. ell. Kernyajai kerület: Széchényi Jenő szab. és Vujevich Zakár füg. párti. Titeli kerület: Dimitrievics Milos szab. e. és Poly Mihály szerb nemzetiségű. Kanisza kerület: Podmaniczky Frigyes szab. Tompa Antal füg. párti. Ó-besei kerület: Popovics Vazul szab. és Kiss Ferenc füg. párti. Verbászi kerület: Pulszky Ágost pártokivüli, Rác György mérs. ellenzéki.

Hány képviselőjölölt van? A hivatalos kimutatás szerint e hó 9-ig az országban összesen 685

jelöltet állítottak föl és pedig kormányparti 372, függetlenségi 154, mérsékelt ellenzéki 88, nemzetiségi 19, pártokivüli 16 és antiszemita 36.

Hírek.

Lelkész-át helyezés. Kulcsár Sándor újvidéki ev. ref. lelkész Hercegszöllőse helyezettét át; helyébe Molnár Hugó Hercegszöllősről áthelyeztetett.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter az újvidéki kir. adóhivatali kerület számára 1887/9. évek tartamára alakított adókövető bizottsághoz rendes taggá Perkovác Ferenc titeli földbirtokost és pót taggá Vracariés Glisó kövül-iváni jegyzőt nevezte ki.

Kinevezés. Lissák János tanító, a bajai kerület községre nézve selymentenyészési és rendezési felügyelővé nevezetett ki.

A zombori áll. főgymnáziumban Fehér Jpöly tankerületi főigazgató elnöklése alatti érettségi vizsgálatot 7 tanuló közül Horváth Béla és Holländer Dávid jelesen, Koralek Henrik jól, a többi négy egyszerűen állotta meg.

A „Bács-Bodrogher Presse“ június 12-ikén megjelent számában azt állítja a szerkesztő, hogy az övé volt az egyetlen képviselt vidéki lap a palánkai kiállításán. Mi dicskedni nem szokunk soha semmivel és csak sajnálunk minden szegény kollégát, aki maga kénytelen elvégezni a közönség helyett a méltó szerepet, elárulván ezzel, hogy orra az öndieseret közmondásos szaga iránt nem érzékeny. De már talán ilyen merész lödítést még sem vagyunk kötelesek zsebre rakni akkor, midőn a „Bácska“ a június 5-én megnyitott kiállításról már 6-án délben saját kiküldöttjétől kimerítő értesítést kapott s azt 7-én, tehát majd egy héttel az összes többi megyei, sőt országos lapok előtt is közölte. Ime egy struc, mely homokba dugja fejét s azt hiszi, hogy őt se látják, ha ő nem lát.

Egyházi ének. Vasárnap a kath. templomban a fél 9 órai misén Vojnics Bella kisasszony Beethoven „Agnus Dei“ c. énekét adta elő Bergmann tanár ur kíséréte mellett.

Majális. Bogyánból írják: Vajsza és Bogyán testvérközségek elemi iskoláit f. hó 7-én sikerült majális tartották.

Eljegyzés. Szabadkán Schreier Sarolta okleveles tanitónő eljegyzte Urbán Sándor Bécsből.

Meghívó. Van szerencsém mindazokat, kik a Bács-Bodrogh vármegyei „Gazdasági Egyesület“ létezésére iránt érdeklődnek a Hódásághon, f. hó 19-én d. e. tartandó létezési jutalomdíjazásra tisztelettel meghívni. Kelt Zomborban, 1887. június 12. Schmausz Endre, elnök.

Ó- és Uj-Szivac testvérközségek derék és iparkodó iparosi ipartestületé alakulván, alapszabályaik a napokban lettek a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minisztérium által a jóváhagyási záradékkal ellátva. A magunk részéről elismerésünket fejezzük ki a derék iparosoknak, akik felfogva az ipar fontosságát, társulást által is iparkodnak azt fejleszteni. Állandóságot és szép sikert kívánunk nekik.

Pályázat van hirdetve a szabadkai kir. trvszék-nél joggyakornoki állásra.

Hímen. Millutinovits Szvetozár kir. kuriai bíró szép leányát, Olga-t, kit városunkban is sokan ismernek, eljegyzte Ivaevkovits Szvetozár szerb kir. miniszteri építész mérnök Belgrádból.

Arverés. Sági Teréz 2500 frtra b. ingatl. szept. 3. Zenta.

Tyószity elfogva. Újvidékről, mint egy rövidszavu sürgöny jelenti, Tyószity Lázó hírhedt zsványt, kinek a fejére vérdíj van kítűzve, a csendőrről egy kereszében elfogták. Elfogása alkalmával erős küzdelmet fejtett ki, miközben egyik társát agyonlőtték, a másikat pedig elfogták. A dulakodásban Tyószity maga is megsebesült.

Az elemi iskolák majálisa olyan kitünően sikerült, hogy a referens másnap található alig, használható pedig éppen nem lévén, csak annyit írt róla, hogy akik ott voltak mind élveztek, akik pedig távol maradtak jövőre jöjjenek el ha jól mulatni akarnak. Az elemi tanító testület a rendezéssel kitett magáért és főképez az ő érdemük, hogy ezen majálissal lassankint egész népünnepelekké nőik ki magukat.

Tűz. Szabadkán Takács András és Gilicze Ignác házi f. hó 9-én elétek.

Panasz és kérelem. A városi kertészeti bizottság igen helyesen járt el, midőn a bezdáni uton a stációk előtti tért beparkiroztatta, de arról, hogy azokat a gyöngye fácskákat ki örizzze és az ott legelő liba- és birkanyajtól ki óvja, ugy látszik, megfeledezett, vagy egyszerűen a mindenható isteni gondviselés oltalmába helyezte őket. Így történik aztán, hogy a mult évben is az ott beültetett hársfák háromnegyed részét a libák és birlák tönkre tették. Azt hisszük, hogy nem ártana meg talán a rendőrkapitánynak, hogy utasítaná naponként arra járó közegeit, hogy tiltásuk be már végrevalahára azt az anomáliát, hogy ott boldog-boldogtalan legeltesse s ezzel a városnak kárt, az arra járó nagyszámú közönségnek pedig bosszantást okozon. Egy arra járó. (Beküldetett.)

Pénzügyminiszteri körrendelet. Tisza Kálmán, mint pénzügyminiszter, körrendelettel intézkedett az iránt, hogy az adóbehajtások ott, a hol azok nehézségekbe ütköznek, ez idő szerint szigorúan ne fogamatossítsanak. E rendelet alapján, mely 30.253. szám alatt lön kibocsátva, utasítva lettek a szolgabírói hivatalok, hogy mindazon adóbehajtásokat, melyek nehézségekbe ütköznek, illetékes helyről vendő rendeletig ne tegyék szigorú eljárás tárgyává.

Az újvidéki ipar- és kereskedelmi magántanulók vizsgálata f. hó 24-én és 25-én tartatik. Akiknek engedélyük van, f. hó 24-én d. e. 8 óraker jelentkezzenek az igazgatóságnál. Buek Ferenc.

A függő államadóság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság, Bécsben 1887. évi jun. hó 4-ik napján tartott XXXIII-ik ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1887. évi május hó végével következőkének találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege: 1 forintokban 67,904.646 forint, 5 forintokban 114,905.630 frt, 50 forintokban 143,424.850 frt, összesen 326,325.129 frt. A közös pénzügyminiszteri hivatalos közlése szerint a sóbányákra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege

85.673.047 forint 50 krajcár, összesen 411.998.173 frt. 50 kr.

Vasuti menetrend 1887. évi június hó 1-től.

Szegedtől Eszékig.	személy.	személy.	vegyes v.	omn. v.	Közlekedik csupán imnepok n
Szeged indul	8.00	11.44	8.50		
Horgos érkezik	8.40	12.25	9.36		
Pálics indul	9.15	1.00	10.15		
Pálics érkezik	9.16	1.02	10.17	5.40	9.00
Szabadka indul	9.34	1.20	10.36	6.00	9.20
Szabadka érkezik					
Szabadka indul			5.25	2.10	6.40
Tarankút érkezik			6.05	2.50	7.20
Bajmök érkezik			6.33	3.21	7.49
Militics érkezik			7.24	4.10	8.42
Zombor érkezik			8.05	4.53	9.27
Szt. Iván érkezik			8.40	5.28	10.02
Szánta érkezik			9.02	5.52	10.24
Gombos érkezik			9.21	6.11	10.43
Erdőd indul			10.40	7.24	11.43
Dálya érkezik			11.29	7.46	12.28
Dráva-Szarvas érkezik			11.56	8.13	13.51
Eszék érkezik			12.33	8.50	14.21
Eszék indul			7.01	3.30	11.20
Dráva-Szarvas érkezik			7.42	4.13	11.49
Dálya érkezik			8.11	5.04	12.38
Erdőd érkezik			8.31	5.24	13.58
Gombos indul			9.22	6.24	15.08
Szánta érkezik			9.41	6.46	15.29
Szt. Iván érkezik			10.01	7.09	15.51
Zombor érkezik			10.42	8.10	16.53
Militics érkezik			11.05	8.38	17.21
Bajmök érkezik			11.56	9.37	18.16
Tarankút érkezik			12.19	10.02	18.40
Szabadka érkezik			12.55	10.42	19.19
Szabadka indul			5.35	2.35	6.30
Pálics érkezik			5.54	2.53	6.48
Pálics indul			5.56	2.55	6.49
Horgos érkezik			6.35	3.34	7.27
Szeged érkezik			7.16	4.13	8.06
Zombortól Budapestig.	gyorsvonat	személy.	vegyes v.		
Zombor indul	6.53	10.42	8.10		
Szabadka érkezik	9.19	12.55	10.42		
Szabadka indul	9.58	12.25	11.22		
Kelebia érkezik			2.42	11.46	
Kis Szállás érkezik			10.19	3.00	12.14
Kis-Körös indul			11.10	4.07	13.54
Kis-Körös érkezik			11.17	4.14	14.09
Budapest érkezik			1.42	7.30	6.50
Budapestől Zomborig.	személy.	gyorsvonat	vegyes v.		
Budapest indul	8.00	2.28	9.15		
Kis-Körös érkezik	11.16	4.45	2.08		
Kis-Körös indul	11.23	4.52	2.23		
Kis Szállás érkezik			12.31	5.42	4.09
Kelebia érkezik			12.48		4.37
Szabadka érkezik			1.03	6.06	5.00
Szabadka indul			2.10	6.40	5.25
Zombor érkezik			4.53	9.27	8.05
Szabadkától Belgrádig.	express.	vegyes v.	gyorsvonat	személy.	
Szabadka indul	8.59	1.46	6.18	6.15	
Csantavér indul			2.29	6.42	
Topolya érkezik			3.05	6.52	7.07
Hegyes-Peketehegy érkezik			3.42	7.11	7.31
Verbász-Kula érkezik			4.11	7.25	7.54
Ó-Kér érkezik			4.39	7.41	8.16
Kiszács érkezik			5.06		8.34
Újvidék érkezik	10.51	5.55	8.18	9.06	
Zimony érkezik	12.19	9.04	9.53	11.18	
Belgrád érkezik	12.32	9.31	10.10	11.35	
Belgrádtól Szabadkákig.	express.	gyorsvonat	vegyes v.	személy.	
Belgrád indul	2.34	5.35	5.55	5.16	
Zimony érkezik	6.03	6.30	6.30	5.48	
Újvidék érkezik	4.23	7.44	9.54	8.12	
Kiszács érkezik			10.30	8.35	
Ó-Kér érkezik			8.15	10.57	8.54
Verbász-Kula érkezik			8.31	11.30	9.18
Hegyes-Peketehegy érkezik			8.45	11.55	9.37
Topolya érkezik			9.04	12.36	10.05
Csantavér érkezik			9.21	1.04	10.26
Szabadka érkezik			6.08	9.41	1.45
Szabadkától Hajágig.	vegyes v.	személy.			
Szabadka (vendéglő) indul	5.45	2.45			
Csikeria érkezik			6.32	3.20	
Bács-Álmás érkezik			7.18	3.52	
Bikity-Borsód érkezik			8.02	4.26	
Baja érkezik			8.52	5.02	
Hajától Szabadkákig.	személy.	vegyes v.			
Hajág indul	10.26	6.50			
Bikity-Borsód érkezik			11.05	7.51	
Bács-Álmás érkezik			11.45	8.47	
Csikeria érkezik			12.10	9.21	
Szabadka (vendéglő) érkezik			12.40	10.00	
Kis-Körösől Kalocsákig.	vegyes v.	személy.			
Kis-Körös (vendéglő) indul	11.37	5.05			
Kecel érkezik			12.12	5.33	
Oreg-Csertő érkezik			12.44	6.00	
Kalocsa érkezik			1.11	6.23	
Kalocsától Kis-Körösöig.	személy.	vegyes v.			
Kalocsa indul	9.25	2.14			
Oreg-Csertő érkezik			9.49	2.43	
Kecel érkezik			10.33	3.25	
Kis-Körös érkezik			10.46	3.52	

Észrevétel. A kövően nyomott számok az esti 6 órától regeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitévetve.

Hajók menete. A személyszállító gőzcsók menete 1887. évi ápril hó 5-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsre: naponta 9 óraker este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorférvárra: naponta 9 óraker délelőtt. Bezdánból Orsova és Galacig; szerdán, pénteken és vasárnapon 9 óraker délelőtt. Bezdán, 1887. évi ápril hó 1-én. Az ügynökség.

Értesítés. A zombori állami főgymnáziumban az évről vizsgálatok június hó 16-24-éig fognak megtartatni. A magánvizsgálatok június hó 22-én lesznek. Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 12-én. Dr. Margalts Ede, igazgató.

Még egy ellenzéki „tisztességes“ kortesfegyver. Egy a szabadelvű párthoz tartozó tekintélyes polgártársunk a postán következő levelezőlapot kapta: „Tisztelt T. I. Mink Magát Ball Opstinárnak ki választottuk és maga most minket elárulta és job párti és ha szavaz jobra azonal mind a két ház lánghba gyulad azért mert maga haza Arulo és vérszopo Tisztelnünk mink magunk tizenheten akik meg vagyunk esküve, Tisztelnünk.“ — Ezen levelező lap eredeti-

jét, mint eredményt, megtekinthetik a nemes ellenzéki vezetők a rendőrkapitányságnál, ahol letéve van s amely a levél írójának kitudása iránt a legszigorubb vizsgálatot megindította és mint halljuk, már nyomon is van.

Hetivásár. A hét folyamán megtartandó pénteki hetivásár az országgyűlési képviselő választás miatt nem pénteken, hanem csütörtökön fog kivételkép megtartatni.

Lapunk jövő száma csak akkor jelenik meg, ha a választások eredményeit közölhetjük, tehát péntek helyett szombaton délben.

A kalászosok termelése érdekében.

Különös tekintettel a Mokry-féle kapáló ekékre.

Még az aratási időszak el sem érkezett, már is szükségesnek, sőt felettebb fontosnak tartjuk azon eszközök és eljárások figyelembe vételét hangsúlyozni, melyekkel különösen kiszagzáink a termelés fokozását, így a jövedelem szaporítását keresztül vinni képesek.

Annai csapással küzd a magyar gazda, kezdve az elemektől, végig az emberen, az utolsó férépig, hogy valóban nehéz feladat jutott osztályrészül, a jelen viszonyok között magát fentartani, illelőleg gyarapodni.

A mezőgazda minden törekvése egy elbán a tisztább jövedelem emelésében összpontosul. E törekvés a fűcel s minden egyéb csak eszköz e cél elérésében.

A gabonatermelés hazánk minden gazdaságában dacára azon elvnek, hogy azt téréleg fejleszteni nem szabad — mondhatjuk talán hogy még mindig főfontosságú jövedelmi tényező; és miután ezt tudjuk, oda kell iparkodnunk, hogy e főterményünket ne csak versenyképessé tegyük, hanem oly állapotban és oly nagy mennyiségben vihessük a világ piacaira, hogy azzal a külföldi termelvényei lehetőleg megveressenek. Ennélfogva egész figyelmünket oda kell irányítanunk, hogy az adott területen minél nagyobb mennyiségű gabonát termelhesünk s minden rendelkezésünkre álló eszköz által a nyers termelés minél nagyobb mérvű fokozását érhesük el.

Ha már az előrehaladott gazdasági gépipar azon kellemes helyzetbe hozza a gazdát, hogy a drága kézimunkát olcsó gépmunkával képes helyettesíteni és e dolognak alapján megfelel az olcsó termelés is.

Kétségkívül tény az, hogy a fentebbi feltételeknek a legbelterjesebb művelés segélyével tudunk csak eleget tenni, azaz midőn azon célt értük el, hogy ott, a hol eddig egy kalász termelt, nekünk két kalász teremjen. Ezen célját a kalászosok művelésénél a gazda igen könnyen elérheti a sorba vetett kalászosok kapálása által.

A Mokry-féle kézi-kapálóék a gazdavidágra nézve felettebb fontos és nagy horderejű eszköznek tartván, a kiszagzáknak lelkiismeretesen ajánlhatom és pedig azért, mert az eddig sorbavetett magnak felét megtakaríthatjuk, s ezen megtakarított mag árának fele nem szükséges a kétszeri kapálás végeztetésére.

A kézi kapáló ekékel művelt buza ugy a mennyiség, mint a minőséget illelőleg aránytalanul magasabban áll a közönséges soros műveléssel termelt búzával. Hogy e tételt némileg illusztráljam, legyen szabad előadnom, hogy a mult évben, az itteni földműves iskola gazdaságának kísérleti terén egy 1250 □ öles területen tavaszi buza termeltetett. A talaj az előző évben lön feltörve s mint régi vásártér és közlegető, óriási mértékben gazos volt. — Művelése állott 2-szeri kapálással s az eredmény annak dacára, hogy óriási szárazság uralkodott s a gaz növények is sok kárt tettek — ezen területen 750 klgm. volt s ami legérdekesebb a dologban a hiterenkénti súly egy klgm-mal nagyobb volt, mint az oszibuzánál. Megjegyzendő, hogy az őszi vetések a mult évben a birtok éppen azon részére estek, mely már az átvétel előtt egyesekek által 18 évig hasznóbéreltetvén, soha trágyában nem részesült.

A mult év őszen egy 9 holdas táblának fele részén lön a Mokry-féle kapák számára készitve buzavetés. A másik fele részleten közönséges sorvetés útján került a buza a talajba s bár az átvétel óta — 1885 — még ezen táblára sem kerülhetett a trágyázás sora, a sorba vetett s megkapált buza oly gazdag, hogy tekintettel a mellette fekvő és nem kapált vetésre — a különbséget 40%-ra becsülhetjük, szemben ezzel, mely csak a 13 soros géppel egyszerűen elvetett s egy tavaszi fogasolásban részesült.

Ezeknek előre becslésük után, ráférhetnek most már azon tétel tárgyalására, hogy mi módon volna a kis gazdáknál keresztül vihető az, hogy sok és jobb buzát termeljenek.

A fennebbiekben iparkodtam előadni, hogy t. i. a belterjesebb művelés által.

Az a gazda, kinek 100 hold buzavetés van, ha kapálásra rendezi be ezen 100 hold területet, és ha elfogadjuk azon feltevést, hogy holdanként 13 soros vetőgéppel 100 liter elvet, a kapa művelés esetén csak felényi magra lesz szüksége, azaz megtakarít 50 hltr. buzát, melynek hltjét, ha csak 70 klgm-mra tesszük is, a 35 m. m. buzában 8 frtjával 280 frt megtakarítást eszközöl. Midőn a buza első és második kapálásának ideje itt van, a legmagasabb napszám mindkét időszakban átlag nem lesz nagyobb 60 krmál s mert könnyen lehet e munkát végezni, meggyőződtem arról, hogy egy munkás egy holdat egy nap alatt megkapál, kell tehát a kétszeri kapálásra 200 munkás a 60 kr., napszám lesz 120 frt, melyet levonva a megtakarított mag 280 frtuyi árából, még mindig marad 160 frt tiszta haszon.

Ha már a Mokry-féle kapáknál nem számíthatnánk is egyéb eredményre és feltéve, de meg nem engedve, hogy a hozam nem lenne nagyobb, mint a közönséges soros művelésnél — a mai viszonyok között bizonyára figyelmünkre méltatunk ily tekintélyes megtakarítást.

De a hozam mennyisége 2-3 mmval bizony na gyobb s így alig képzelhető gazda, ki ezen eljárástól irtoznék, s alig lehetséges gazdaság, mely a kapálási időszakban 8-10 napszámot ne kapjon.

Ezen feltevéstől kiindulva s mindig csak a kiszagzákhöz beszélvé, elérhetjük azt, hogy termésünket szaporítsuk és nemestjük.

Ha valakinek 100 hold buza vetése lesz s a talaj kevésbé oly gazdag, hogy az intenzivebb munkát és bizonyos mérvű javítást meg nem bírva, akkor ezen 100 hold területből 10 holdnak kiváló jó munkát adunk, a

talajt megtrágyázzuk, természetesen az előző kapás vagy takarmány növény alá, s az elvetésnél is oda iparkodunk, hogy a lehető legjobb, legértékesebb és legtisztább mag ezen 10 holdba kerüljön. A kapálást ezen 10 holdnak adjuk meg legelőssé, ide küldjük a legügyesebb munkásokat, szóval mindenben oda iparkodunk, hogy ezen 10 hold buza vetés a további 90 holdnál különb legyen.

Aratását hagyjuk ezen 10 holdnak legutoljára, hogy a buza tökéletesen megérjék. A learatott terményt rakjuk külön, csépljük el külön s a magtárban is a többitől elkülönítve kezeljük.

Eljárásunk eredménye, ha az első évben nem is, de a másodikban okvetlenül az lesz, hogy az itt termelt buza nagyobb szemű, súlyosabb és bővebben termő lesz.

Ezen 10 hold termését a következő őszi vetésre úgy készítjük elő, hogy az egész mennyiséget a legszigorúbban átrostáljuk, osztályozzuk és megtisztítjuk. Az összes mennyiségnek ily szigorú megválasztása alapján azután a vetőmag legjára részét ismét egy jobban elkészített táblába helyezük s a termést kiváló gondozásunkban részesítjük.

A buza most már a második belterjesebb művelésben — talán nevezhetők nemesítésben részesült.

És ha ezen eljárást alkalmazzuk évről-évre, bekövetkezik 5—6 év alatt azon eredmény, hogy termelésünk mennyiségi és minőségi alakban megkétszereződött.

Önként értjük, hogy a minden évben ily művelés útján termelt buza csakis vetőmagul alkalmaztassék.

Ily módon sikerülhetett Chinában a mezőgazdákknak oly nyers termékre szert tenni, mely valószínűleg mesének tezik előttünk s mely a mi aratási eredményeinket sokszorosan felülmúlja — s habár ott, talán a kitűnő talaj, az egyszerű művelési mód, párosulva a legkitűnőbb trágya alkalmazásával, nagy befolyást gyakorol, is ez óriási mennyiségű nyers termék létrejöttére: fő oka mégis mindenesetre a mag gondos megválasztása s ha szabad e kifejezéssel élni — mintegy tenyésztésében keresendő.

Nálunk a terjedelmes földirtok alapján kis gazdáknak olyan ajánlatot nem tehetünk, hogy, mint Hallé, a legelőtölesek kalászokat éveken át válogassák ki, s az önkényű keletkező válfajokat kísérjék figyelemmel. Tökéletesen elég a mi hátramaradt viszonyaink között egyelőre a Mokry-féle kapák alkalmazása és ennek alapján a szigorú osztályozás s a legjobb vetőmagnak ismételt évről-évre terjedő kiválasztása.

Ha ezen az uton elerjük azt, hogy egy-egy faluban 10 gazda évenként 50—50 holdon 15—20 m. mázsával többet termel, több hasznot tétünk a nemzeti vagyonsodás érdekében, mintha a puskaport újólag felfedeztük volna.

Ada, 1887. május 21.

Szobonya Bertalan,
az adai gazdákör alelnöke.

Naptár. Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
14 Kedd	N. Vazul	Vazul	2 Nicefor
15 Szer.	Vida M.	Krescene.	3 Lucian
16 Csüt.	R. Ferenc	Justin	4 Metrofan
17 Pént.	Adolf	Rainer	5 Dorotheus

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Házeladás.

Szelencesben, a Széchenyi-köruton, a város legjobb pontján 780 □ ölnyi területű ház, mely kitűnő szőlőtáblákkal, lugásokkal és gyümölcsösökkel, vízvezető udvarral, jó ivóvízzel, 1000 akóra való száraz pincével van ellátva, és a keleti gradinában a puskaporos tornyon túl 7 1/2 régi lánca jó minőségű föld, szabad kézből eladó. A ház két lakásból áll: a felső házban van 5 szoba, előcsarnok, éléskamra és konyha, az alsóban pedig 5 szoba, két konyha, több felszer.

Bővebb felvilágosítással szolgál Lovich Kálmán kir. telekkönyvezető Zomborban.

531. szám.
bv. 1887.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 2361, 62 és 63/p. 1887. számú végzése által Pavlovits Melania zombori lakos javára Mattarits Márkó Antunov zombori lakos ellen 100 frt, 100 frt és 100 frt tőke, ezek esedékessége napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 76 frt 50 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 475 frtra becsült lovak, kocsik és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2992/1886 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a város házában leendő eszközzésére 1887-ik évi június hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 10 én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásghai kir. járásbíróság 1726/1887. számú végzése által Bosko A. Mór s érdektársai javára Hajduska Mandel s társai vajszkai lakosok ellen folyamatban lévő végrehajtási és zárlati ügyekben bíróság lefoglalt 80 és néhány darab, négy és öt éves erdélyi tinókból álló ingóságok, páronként 180 frt kikiáltási ár mellett nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1726/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Vajszkán, a község házában leendő eszközzésére 1887. június hó 23-ikának délelőtti 11 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásghon, 1887. évi május hó 18-án.

Szeberényi István

kir. közjegyző,
mint bírói megbízott.

3—3

Ad 3773, 1887. szám.

Póthirdetés.

Birtokeladás.

Ezen kir. jószágigazgatóság által közhírré tettetik, miszerint a folyó évi 3773. szám alatt kibocsájtott hirdetés 1809., 1790., 1791., 1792., 1793., 1794., 1810., 1812., 1813., 1814., 1815., 1816., 1817., 1833., 1834., 1835., 1836., 1837. tételei alatt előfordult névszerint: alsó-pusztai, Obrovác, Tovariso, O-Szivac, Veprovác, Bresztovác, Keresztur, Ó-Verbász, Kucura és Pivnica községek határában fekvő kinstári birtoktestek a most hivatkozott hirdetésben megjelölt helyeken és időben háromféle módon kerülnek eladás alá; s így a venni szándékozók ajánlataikat is ehhez képest tehetik és pedig a dülönkénti vagy az egész birtoktestre csak zárt írásbeli ajánlatok adhatók be, míg az 5—10 holdas részletek vagy habár nagyobb, de a dülönök csak egy részét képező parcellákra egyenként csak szóbeli árverés fog megtartatni. Ezen három mód szerint elerendő legkedvezőbb eredmény fog tekintetbe vétetni. A feltételek, valamint a részletes eladási tervek és kimutatások Szegeden a m. kir. jószágigazgatóságnál, továbbá az apatini, kulai, palánkai m. kir. kinstári uradalmi ispánoknál és azon községek és azokkal szomszédos községek előjáróságánál a mely községek határához az illető kinstári uradalmi birtok tartozik, megtekinthetők. Szegeden, 1887. június hó 6-án. M. kir. államjószágigazgatóság. Utánnyomás nem díjaztatik.

Póthirdetés.

Közhírré tettetik, hogy az alulírt jószágigazgatóságnak f. évi ápril 27-én 3773. szám alatt közzétett birtokeladási hirdetésének 1748., 1749., 1760., 1761., 1762., 1763., 1766. tételei alatt megnevezett kupuszina birtokrészek, továbbá az 1750., 1767. tétel alatt felsorolt baracska és monostorszeghi ingatlanoknak f. évi június 20-ára kitűzött eladási árverése ezennel be-
szüntetik. Szeged, 1887. június 6-án. M. kir. jószágigazgatóság.

2—2

Haszonbérleti hirdetés.

Bács-Bodrogh megyében, **Tornony pusztán** 1 1/2 órai távra a **zentai tiszai hajó**, 1 1/4 órányira a magyar államvasut **csantavéri állomásához**, **525 kat. hold** kitűnő minőségű s eddig házilag kezelt szántóföld, a hozzá tartozó s jókarban levő gazdasági épületekkel, több évre általam haszonbérbe adatik.

A feltételek megtudhatók, a helyszínen és Vissy Károly kir. közjegyzőnél Ó-Becsén.

Tornony pusztá (u. p. Csantavér) 1887. évi június hó 1-én.

3—1

Özv. Majoros Józsefné.

2439. szám.

polg. 1887.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírói kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a palánkai királyi járásbíróság 2168/p. 1887. sz. végzéssel Eglesz János plávnai lakos javára Marianov Antal plávnai lakos ellen vízimalom fele részbeni átadása és 88 frt perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 600 frtra becsült plávnai II-ik sz. vízimalomnak végrehajtást szenvedő megillető feléből álló ingóság nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2439/p. 1887. számú kiküldést tartalmazó végzés folytán a helyszínen, vagyis Plávna község házában leendő eszközzésére 1887-ik évi június hó 18-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is, de csak a készpénzből kifizetés mellett eladatni és a vevőnek azonnal átadatni fog.

Kelt Palánkán, 1887. évi június hó 10-én.

A palánkai kir. járásbíróság.

A tisztelt szülők figyelmébe.

A tanév befejeztével számos tanuló a nélkülözhető tankönyveket egymás közt eladogatja és legtöbb esetben a szülők tudta és beleegyezése nélkül (mely okból sohasem vettem a deákotól használt tankönyveket, bár több ízben szólítottam fel egyesektől). Ily módon alkalmá nyílt az ifjuságnak fülös pénzkidásra; hogy pedig ezen az ifjak erkölcsére nézve hátrányos eljárásnak eleje vétessék, bátor vagyok a n. é. közönség tudtára adni, hogy a **nélkülözhető tankönyveket megfelelő áron** átveszem, azokat **saját könyvkötészetemben** megújítom és **a legolcsóbb áron** ismét eladom. Ez által a szegényebb tanulóknak könnyebben juthatnak tankönyvekhez s a t. szülők híven értesülnek gyermekeik cselekedeteiről. Azon reményben, hogy a n. é. közönség felhívásomat becses figyelmébe veendő,

maradtam legmélyebb tisztelettel

Schön Adolf,
könyvkereskedő.

(8—2)

Harkányi
gyógyfürdő.

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ.

Harkányi
gyógyfürdő.

(Magyarország, Baranyavármegye.)

Idény: Május 1-től, Szeptember 30-ig.

E fürdő rendkívüli emelkedése, mely a gyógyvíz pártlan gyógyhatásának következménye, szélességé tette, hogy **még egy második artézi kút is furassék**, mely kenes források 51° R. természetes meleg vízzel biztos eredményt nyújtanak **csúszos, köszvény, görvély, idült bőrküütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, sebések, daganatok** és hiányos gyógyszerek által okozott **mérgezősegek**, továbbá máj-, lép-, általában **mirigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen.**

Az utazásra szolgál a **budapest-pécsi vasút** vagy a **déli vasút** budapest-kanizsa-baresi vonala: **állomás Pécs**; továbbá az **alföldi vasút** Eszéken át **Villányig, Mohács-pécsi vasút-állomás: Villány**, mely utóbbi állomásnál a villányi postamester által fentartott társasokosi és külön kocsik is az érkező vendégek rendelkezésére állnak. — A fürdőbe utazók a magyar államvasut vonalain 30% engedményben részesülnek, ha (idejövételüket nyilvánítva) menetjegyet ide és vissza egyszerre váltanak. — Posta- és távirat-állomás.

Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **dr. Heller József** rendes fürdőorvos nyújt.

Harkány, 1887. évben.

Harkányi
gyógyfürdő.

6—5

A FÜRDŐ-IGAZGATÓSÁG.

Harkányi
gyógyfürdő.

 HUZÁS

már a jövő héten.

Kincsem-Sorsjegyek à **1** frt | **11** sorsjegy **10** frt
6 sorsjegy **5** frt **50** kr.

Főnyeremény **k**észpénzben

50,000 frt.

Továbbá

10,000 frt, **5000** frt, 20% levon. | **4875** Pénznyeremény.

KINCSEM-SORSJEGYEK

kaphatók

a magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában:

Budapest, Váci-utca 6. sz.